

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ I.

TWORZENIE ŚRODOWISKA ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

1. PROJEKTOWANIE ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 3

- 1.1. Zespół projektowy 6
- 1.2. Strefa opieki nad pacjentem 7
- 1.3. Strefa wsparcia klinicznego 11
- 1.4. Strefa wsparcia jednostki 12
- 1.5. Strefa wsparcia rodziny 13

2. ŚRODOWISKO ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 17

- 2.1. Zasady poprawiające samopoczucie pacjentów na Oddziale Intensywnej Terapii 17
- 2.2. Promowanie pozytywnego środowiska Oddziału Intensywnej Terapii 23

3. ALARMY NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Lewandowska, Magdalena Miklas 27

- 3.1. Wpływ alarmów na środowisko Oddziału Intensywnej Terapii 28
- 3.2. Fałszywe alarmy 28
- 3.3. Zmęczenie alarmami personelu pielęgniarstwa 29
- 3.4. Zarządzanie alarmami 31

4. AUTONOMIA PIELĘGNIAREK ANESTEZJOLOGICZNYCH Natalia Sak-Dankosky 39

- 4.1. Pielęgniarstwo jako samodzielny zawód 39
- 4.2. Samodzielność zawodowa pielęgniarek w anestezjologii i intensywnej opiece 46

5. KSZTAŁCENIE KOMPETENCJI NIETECHNICZNYCH

POPRAZ SYMULACJĘ MEDYCZNĄ Aleksandra Steliga,
Katarzyna Lewandowska, Marek Dąbrowski 53

CZĘŚĆ II.

ZAPOBIEGANIE SKUTKOM NIEPOŻĄDANYM

NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII

- 6. ZESPÓŁ ZABURZEŃ ZWIĄZANYCH Z POBYTEM NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Jacek Szypenbejl 69
- 7. PAKIET ABCDEF NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 77
- 8. KOMUNIKACJA Z PACJENTEM NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Kwiecień-Jaguś 97
 - 8.1. Proces komunikacji 98
 - 8.2. Zasady komunikacji z chorym w warunkach Oddziału Intensywnej Terapii 99
 - 8.3. Narzędzia ułatwiające proces komunikacji z pacjentem na OIT 103
- 9. OPTYMALIZACJA RYTMU OKOŁODOBOWEGO Katarzyna Lewandowska 111
 - 9.1. Zaburzenia rytmu okołodobowego pacjentów na OIT 112
 - 9.2. Czynniki determinujące rytm okołodobowy 115
 - 9.3. Schemat normalizacji rytmów okołodobowych pacjentów w stanie krytycznym 118
- 10. WCZESNA MOBILIZACJA PACJENTÓW NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Ilona Rozalska-Walulewicz 127
 - 10.1. Wczesna mobilizacja 128
 - 10.2. Nowoczesne techniki wykorzystywane we wczesnej mobilizacji 129
 - 10.3. Krótkoterminowy wpływ wczesnego uruchamiania na pacjenta 130
 - 10.4. Długoterminowy wpływ wczesnej mobilizacji na pacjenta 131
 - 10.5. Czynniki utrudniające wczesną mobilizację 131
 - 10.6. Bezpieczeństwo pacjenta 134
- 11. HUMANIZACJA ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 143
 - 11.1. Zachowania humanizujące i dehumanizujące opiekę na Oddziale Intensywnej Terapii 146
- 12. ZAANGAŻOWANIE RODZIN NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Sandra Lange 155
- 13. STYMULACJA SENSORYCZNA PACJENTA NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Katarzyna Czyż-Szypenbejl 163
- 14. ODWIEDZINY U PACJENTA NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 173
 - 14.1. Zasady przeprowadzania wizyt na Oddziale Intensywnej Terapii 174
 - 14.2. Zapobieganie infekcjom 176
 - 14.3. Środki bezpieczeństwa w zakresie kontroli infekcji 177

- 14.4. Formalne spotkania rodzinne z członkami zespołu
Oddziału Intensywnej Terapii 178
- 14.5. Zaangażowanie rodzin w opiekę 179
- 14.6. Wizyty wirtualne 180
- 15. PAMIĘTNIKI NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII**
Wioletta A. Mędrzycka-Dąbrowska 183
- 15.1. Idea programu pamiętników na Oddziale Intensywnej Terapii 184

CZĘŚĆ III.

REKONWALESCENCJA PO WYPISIE Z ODDZIAŁU INTENSYWNEJ TERAPII

- 16. REHABILITACJA FIZYCZNA** Dorota Pilch 191
 - 16.1. Cele i zadania fizjoterapii w intensywnej terapii 193
 - 16.2. Kinezyterapia jako element profilaktyki przeciwozależynowej 193
 - 16.3. Rehabilitacja podczas pobytu pacjenta na Oddziale Intensywnej Terapii 195
 - 16.4. Rehabilitacja po wypisaniu pacjenta z Oddziału
Intensywnej Terapii i ze szpitala 197
 - 16.5. Implikacje kliniczne 200
 - 16.6. Wszechstronna ocena kliniczna 202
 - 16.7. Instytucje i programy wspierające pacjentów i ich rodziny w Polsce 203
- 17. REHABILITACJA NEUROKOGNITYWNA** Dorota Pilch 207
 - 17.1. Delirium 208
 - 17.2. Diagnostyka i rozpoznawanie zaburzeń funkcji poznawczych 210
 - 17.3. Testy diagnostyczne zaburzeń kognitywnych 211
 - 17.4. Rehabilitacja obszaru kognitywnego zdrowia 212
 - 17.5. Rehabilitacja ruchowa 215
 - 17.6. Rehabilitacja zdrowia psychicznego 216
 - 17.7. Rehabilitacja kognitywna – praktyczne możliwości zastosowania 217
- 18. KLINIKI KONTROLNE** Klaudia Marzena Długoborska 221
 - 18.1. Racjonalizacja 222
 - 18.2. Wielodyscyplinarne kliniki zespołowe 222
 - 18.3. Identyfikacja pacjentów do klinik kontrolnych
Oddziału Intensywnej Terapii 223
 - 18.4. Czas obserwacji pacjentów w klinikach kontrolnych
Oddziału Intensywnej Terapii 224
 - 18.5. Zespół interdyscyplinarny w klinikach kontrolnych
Oddziału Intensywnej Terapii 224
 - 18.6. Wzajemne wsparcie 224

- 19. **MOBILNY ODDZIAŁ INTENSYWNEJ TERAPII** Klaudia Marzena Długoborska 229
- 20. **ZARZĄDZANIE LEKAMI** Klaudia Marzena Długoborska 233
- 20.1. Strategie zarządzania lekami stosowane na Oddziale Intensywnej Terapii sprzyjające rozwojowi PICS 233
- 21. **OPIEKA DOMOWA DLA OSÓB PO CHOROBIE KRYTYCZNEJ** Aneta Kubisa 239
- 21.1. Wpływ czynników demograficznych, klinicznych i psychospołecznych na jakość życia po leczeniu na Oddziale Intensywnej Terapii 240

CZĘŚĆ IV.

PRZYSZŁOŚĆ BLISKA I DALEKA 245

- 22. **PIERWSZY KROK W KRYTYCZNEJ PODRÓŻY** Anna Antoszevska 247
- 22.1. Klasyfikacja pacjentów do opieki na Oddziale Intensywnej Terapii 248
- 22.2. Kryteria przyjęcia na Oddział Intensywnej Terapii 249
- 22.3. Triaż pacjentów na Oddziale Intensywnej Terapii 251
- 22.4. Czynniki wpływające na dobór pacjentów na Oddział Intensywnej Terapii 252
- 22.5. Optymalny wybór pacjentów do przyjęcia na Oddział Intensywnej Terapii 254
- 22.6. Długoterminowe wyniki po przyjęciu na Oddział Intensywnej Terapii 255
- 23. **JAKOŚĆ ŻYCIA PACJENTÓW PO LECZENIU NA ODDZIALE ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII** Anna Antoszevska 261
- 23.1. Co zrobiliśmy do tej pory? Kwestie dotyczące pacjentów 262
- 23.2. Strategie poprawy systemu opieki zdrowotnej 265
- 24. **OPIEKA DUCHOWA I OPIEKA U SCHYŁKU ŻYCIA (END OF LIFE CARE)** Beata Dobrowolska 273
- 24.1. Cierpienie duchowe i znaczenie opieki duchowej 274
- 24.2. Możliwe interwencje pielęgniarские w zakresie opieki duchowej 276
- 24.3. Wzmacnianie odporności (*resilience*) personelu pielęgniarского 278
- 25. **WIELOKULTUROWOŚĆ NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII: PACJENT, RODZINA, PERSONEL** Anna Zdun 283
- 25.1. Czym są kultura i odmienność kulturowa? 283
- 25.2. Jak kształtować wrażliwość kulturową? 284
- 25.3. Czy w polskim systemie prawnym zawarte są treści odnoszące się do przestrzegania praw osób odmiennych kulturowo? 284
- 25.4. Czy w polskim systemie nauczania zawarte są treści kształtujące umiejętności kulturowe polskich pielęgniarerek? 285

- 25.5. Czy możliwe jest poznanie wszystkich kultur? 286
- 25.6. Z jakimi odmiennosciami w zakresie zdrowia i choroby mamy do czynienia w wymienionych wcześniej religiach świata? 287
- 25.7. Pacjent odmienny kulturowo na Oddziale Intensywnej Terapii 293
- 26. PRZYSZŁOŚĆ WOLNA OD ZESPÓŁU ZABURZEŃ PO INTENSYWNEJ TERAPII** Aleksandra Gutysz-Wojnicka 297
- 26.1. Modele opieki poszpitalnej nad pacjentami wypisanymi z Oddziału Intensywnej Terapii 298
- 26.2. Od czego zacząć? 300
- 27. ZDROWE ŚRODOWISKO PRACY I LECZENIA PACJENTA** Aleksandra Gutysz-Wojnicka 305

CZĘŚĆ V.

DOBRE SAMOPOCZUCIE PERSONELU I PACJENTÓW NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII

- 28. DOBROSTAN PSYCHICZNY PERSONELU I PACJENTÓW NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII** Sylwia Barsow 313
- 28.1. Wybrane koncepcje dobrostanu psychicznego 315
- 28.2. Funkcjonowanie pacjentów i ich rodzin na Oddziale Intensywnej Terapii w kontekście dobrostanu 317
- 29. ZROZUMIENIE WYPALENIA ZAWODOWEGO I JEGO UWARUNKOWAŃ** Kamila Rachubińska 323
- 29.1. Występowanie wypalenia zawodowego wśród personelu 324
- 29.2. Sygnały ostrzegawcze i czynniki ryzyka wypalenia zawodowego wśród personelu 325
- 29.3. Stres i zespół stresu pourazowego a wypalenie zawodowe 330
- 29.4. Związek między wypaleniem zawodowym a *well-being* 333
- 29.5. Konsekwencje wypalenia zawodowego dla pielęgniarek i pacjentów 335
- 30. BUDOWANIE ODPORNOŚCI I ZAANGAŻOWANIA W PRACĘ ŚWIADCZENIODAWCÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ** Monika Borzuchowska 343
- 30.1. Pojęcie odporności systemu ochrony zdrowia – kontekst globalny i lokalny 343
- 30.2. Filary odporności systemu ochrony zdrowia 345
- 31. NIEPOKÓJ MORAŁNY** Kamila Rachubińska, Grzegorz Ulenberg 353
- 31.1. Występowanie niepokoju moralnego 354
- 31.2. Przyczyny niepokoju moralnego 355

31.3. Konsekwencje <i>Moral Distress</i>	357
31.4. Zapobieganie <i>Moral Distress</i>	359
31.5. Implikacje do praktyki klinicznej	362
32. SYNDROM DRUGIEJ OFIARY NA ODDZIALE INTENSYWNEJ TERAPII Grzegorz Ulenberg	367
32.1. Występowanie syndromu drugiej ofiary	369
32.2. Skutki syndromu drugiej ofiary	371
32.3. Profilaktyka i pomoc w syndromie drugiej ofiary	372
33. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE WYPALENIE ZAWODOWE Małgorzata Pniak	383
33.1. Efekt rozczarowania, frustracji, zniechęcenia do pracy pielęgniarki jako nowego członka zespołu terapeutycznego	384
33.2. Zaburzenia w relacjach spowodowane stresem zawodowym, konflikty interpersonalne wśród członków zespołu pielęgniarstwa	385
33.3. Komunikacja interpersonalna, współpraca w zespole, interakcja z drugim człowiekiem i przepływ informacji	388
33.4. Wyczerpanie i zmęczenie psychiczne pracą. Brak satysfakcji z wykonywanej pracy. Dyskomfort psychiczny i emocjonalny pielęgniarki	391
33.5. Spotkanie z cierpiącym i śmiercią a zmęczenie fizyczne i psychiczne pielęgniarki	393
33.6. Czy na rozwiązania łagodzące wypalenie zawodowe mają wpływ etyka i odpowiedzialność zawodowa pielęgniarki	396
34. BUDOWANIE SPOŁECZNOŚCI Aleksandra Pawlak	401
34.1. Elementy skutecznego budowania społeczności	402
34.2. Współpraca i komunikacja	403
34.3. Rola personelu w budowaniu społeczności	406
34.4. Budowanie społeczności wśród pacjentów i byłych pacjentów	408
34.5. Wyniki budowania społeczności	412
34.6. Wyzwania i przeszkody w budowaniu społeczności	414
34.7. Praktyczne narzędzia i strategie	415
34.8. Rola pielęgniarki	417
34.9. Podkreślenie znaczenia budowania społeczności na Oddziale Intensywnej Terapii	419
35. DŁUGOTERMINOWE ŚRODKI ŁAGODZĄCE WYPALENIE ZAWODOWE Monika Kowalska-Wojtyśiak	425
35.1. Przyczyny wypalenia zawodowego	425
35.2. Zjawisko wypalenia i stresu zawodowego w środowisku pielęgniarstwa	427
35.3. Długoterminowe środki łagodzące zjawisko wypalenia zawodowego	428

36. ELASTYCZNE PLANOWANIE	Katarzyna Złotowska	453
36.1. Podejście procesowe		454
36.2. Mapa przepływu pacjenta w procesie realizowanym na Oddziale Intensywnej Terapii		456
36.3. Komunikacja na linii personel pielęgniarzki—pacjent		460
36.4. Zarządzanie ryzykiem w kontekście elastycznego planowania		461
36.5. Narzędzia zarządzania ryzykiem		462
36.6. Metody i narzędzia rozwiązywania problemów		463
36.7. Standaryzacja pracy		471
36.8. Matryca kompetencji		471
36.9. Uporządkowane miejsce pracy – 5S		475
36.10. Doskonalenie procesu – kaizen		475
36.11. Monitorowanie procesu – system ANDON		476
36.12. Analiza sytuacji stresowych obarczonych wysokim ryzykiem na przykładzie rodzajów czynności medycznych		477